

ORNITHOLÓGIAI MEGFIGYELÉSEK A BELLYEI RÉTEN

Írta : *Dr. Horváth Lajos*

A Rét a Duna—Dráva összefolyásának területe. Az elnevezés messze időkre nyúlik vissza, és valaha a nép ajkán születhetett. Az ártér szélét Jenőfalva, Bellye, Kopács és Várdaróc községek jelzik. Körülbelül egy hatodát erdőség borítja, a többi áradáskor síkvíz, máskor rétség; az év nagy részében rendszerint víz alatt áll. Az ár visszahúzódásakor láthatóvá válnak a holtágak és a Kopácsi tó. A Dráva dunai torkolatától a falvak felé sugárirányban 10—15 km széles a Rét.

1944. július 3-tól augusztus 18-ig Bellyén tartózkodtam a Magyar Nemzeti Múzeum ottani biológiai állomásán, azzal a céllal, hogy ornithológiai megfigyeléseket végezzek, madarakat lőjek és preparáljak a Rét Múzeum részére.

Az 1944. esztendőben az árvíz különösen magas volt, időtartama pedig hosszú. A megfigyelések július 3-tól 22-ig terjedő szakaszában még mindent elborított a magas árvíz. Július 3-án Bellye, Kopács és a Hullófok dunai torkolata közötti területen, e hó 5-én Kopács és Kisbajár között, valamint a kisbajári erdőben, 8-án Bellye, Kopács, Hullófok torkolata és a Dráva torkolata közötti síkvízi és részben erdős vidéken csónakról történő egész napos gyűjtőutak bő megfigyelési anyaggal szolgáltak. Július 17-, 18-, 19-, 20- és 21-én az árterület töltéséről végzett rövid megfigyelések csekély eredménnyel jártak. 22-én a víz hirtelen apadni kezdett, és 23-ra mindenfelé nagy kiterjedésű szárazulatokat lehetett látni. Ettől kezdve nap nap után, néha napjában kétszer is, reggel és este, felkerestem a kitűnő megfigyelési területnek bizonyuló bellyei zátonyszigetet és a Kopács környéki árvízszéleket.

Az alábbiakban felsorolom ökológiai csoportosításban és a csoportokon belül rendszertani sorrendben a faunisztikai, ökológiai, fenológiai, nido-biológiai és oológiai megfigyeléseimet.

I. STENOTOP FAJOK

Ide tartoznak azok a madárfajok, amelyek egész lényükben, tehát külsejükben és életmódjukban, minden életmegnyilvánulásukban a környezet viszonyaihoz alkalmazkodtak. Egy területen a stenotop fajok száma általában mindig kicsi az egyéb csoportokba sorolható fajok

számához viszonyítva ; a jelen területen meg különösen csekély, mert a változó magasságú árvíz csak nagyon kevés faj számára nyújt fészkelési és egyben optimális táplálkozási lehetőséget. Ha ugyanis ez utóbbi nem volna a legjobb a kérdéses fajok számára, akkor az árterületet feleserélnék hasonló jellegű, de biztonságosabb fészkelőhelyet nyújtó területtel. Hangsúlyozom, hogy a táplálék optimuma csak igen korlátolt számú faj, sőt egyed számára van biztosítva, pl. szinte teljesen hiányzanak az erdei fajok mint fészkelők, ami abban találja magyarázatát, hogy az erdők éppen a költés ideje alatt vannak magas árvíz alatt, ami a táplálékul szolgáló rovarvilág és az aljnövényzet megtelepedését részben akadályozza vagy lehetetlenné teszi.

1. *Acrocephalus a. arundinaceus* L. — Nádirigó.

Július 3-án három darabot figyeltem meg az árvíz területén, nem messze a belyei árvízgáttól kb. 100 m hosszú és 20—25 m széles nádasban. Egy friss, de üres és még két, előző évről maradt, erősen megrongált fészket találtam. Augusztus 14-én két példányt láttam a Hullófok torkolatának környékén, keskeny nádszegélyben.

2. *Upupa e. epops* L. — Búboş banka.

Július 3-án Bellyénél árvíz alatt álló, öreg fűzfaerdőben láttam egyet. Ugyanitt augusztus 8-án is láttam egyet. Augusztus 13-, 15- és 17-én Kopácson azonos körülmények között figyeltem meg egy-egy magános példányt. Tekintettel arra, hogy a leírt erdőrészlet kiválóan alkalmas költésre, feltételezem, hogy költött is ezen a helyen, s így felvettem az ártér stenotop fajainak sorába.

3. *Falco v. vespertinus* L. — Kék vércse.

Július 3-án az árvíz területén, a töltéstől pár száz méterre, magas fűzfán, dolmányosvarjú fészkében, egy friss tojását találtam.

4. *Haliaëtus albicilla* L. — Rétisas.

Július 5-én a Kisbajár nevű erdőrészben és környékén három fiatal és egy öreg példányt figyeltem meg. Az erdőben két fészket is megtaláltam ; az egyik egy kisebb szigetszerű erdőrészben, a másik a Kisbajár erdő szélső fáján volt. Az odavaló emberek szerint az egyik tavasszal lakott volt.

5. *Ixobrychus m. minutus* L. — Pogém.

Augusztus 15-én Kopács közelében, kisebb nádasban kettőt figyeltem meg. *Mitták* erdőmérnök szerint tavasszal költött egy pár a jelzett nádasban ; a fészket le is fényképezte.

6. *Anas p. platyrhyncha* L. — Tökés réce.

Július 3-án két öreg és néhány ki nem nőtt fiatalot láttam a Hullófok partján húzódó nádasban. Július 5-én hármat figyeltem meg Kopács és Kisbajár között nádfoltokban.

7. *Podiceps c. cristatus* L. — Búbos vöcsök.

Július 3-án Kopácson egy párt figyeltem meg egyetlen fiókájuk társágában. Július 5-én Kisbajár közelében, ritkás nádasban, aránylag kis területen két hímét és négy tojót láttam. A tojókat külön-külön három-négy különböző nagyságú fióka kísérte. Ugyanebben a nádasban egy négyes és egy hetes friss fészekalját találtam. A késői költést azzal magyarázom, hogy a változó árvíz az előző költést elpusztította. Augusztus 9-én a bellyei zátonysziget közelében két öreg és négy csaknem teljesen kinőtt fiatalot figyeltem meg ritkás, bokros nádasban. Augusztus 10-én négy öreg példányt láttam ugyanott; augusztus 13-án kettőt láttam Kopács alatt. Augusztus 14-én a Kopácsi tavon ötöt, a környező rétek mélyebb pontjain összegyűlt vízállásokon szétszórva még két darabot figyeltem meg. Augusztus 15-én Kopácson láttam egy tojót három csikos fiókával. Augusztus 17-én szintén Kopács közelében figyeltem meg hármat, a bellyei zátonysziget körül pedig kettőt.

8. *Chlidonias n. nigra* L. — Kormos szerkő.

A stenotop fajok közül ez volt a legközönségesebb. Július 3-án hetet, 5-én tizenötöt figyeltem meg. Július 8-án csónakkal három különböző irányban kereszteztem az egész árterületet. Kopács és a Kopácsi tó között, az uradalom és a község határa közelében fészkelőhelyére bukkantam. A költő párok számát a fészkek alapján 20—25-re becsültem. A Kisbajár erdő és a Duna között még nagyobb telepüket sikerült megtalálnom. Itt kb. 30—40 pár fészkelhetett. A fészkekben kettő, elvétve három tojás volt. A késői költést a búbos vöcsökéhez hasonlóan okolom meg. Július 19-én a bellyei gátról mindössze hármat, 21-én pedig csak egyet figyeltem meg. Július 23-án a bellyei zátonysziget partján és füves térségein elszórva kisebb-nagyobb csapatok időztek. Számuk 80—100 db lehetett, 24-én ez a szám 300—350-re emelkedett. Augusztus 8-án ugyanitt csak tízet, 9-én hatot, 10-én tizenötöt, 11-én négyet, 12-én negyvenöt-ötvenet, augusztus 13-án hármat láttam. Augusztus 14-én a Kopácsi tó fölött ötöt észleltem. Augusztus 15-én csak egyet, míg a bellyei zátonyszigeten ezen a napon huszonnégy darabot láttam. Augusztus 16-án az utóbbi helyen tizenhármat, 17-én pedig ötöt figyeltem meg. Ezen a napon Kopács alatt is láttam ötöt. Augusztus 18-án, az utolsó megfigyelési napon, tíz példány tartózkodott a bellyei zátonyszigeten.

9. *Fulica a. atra* L. — Szárca.

Július 3-án Kopácsnál kilenc darabot láttam és két fészket találtam az egyikben hat tojás és egy fióka, a másikban hét kotlott tojás volt. Július 5-én hat magánost és egy negyven-negyvenöt darabból álló csapatot figyeltem meg Kopács és Kisbajár erdő között levő kis nádszigetekben. Július 8-án négyet láttam Kopács körül. Július 17-én csak egyet figyeltem meg a bellyei gátról. Augusztus 14-én hét darabot láttam a Kopácsi tótól keletre elterülő Keresztes réten. Augusztus 15-én Kopácson két öregből és öt fiatalból álló kis csapatot, 17-én pedig egy magánosat figyeltem meg.

II. HETEROTOP FAJOK

Ide azok a fajok tartoznak, amelyeknek az elárasztott erdővidék, különösen költési időszakban, nem megfelelő élőhely és táplálék szempontjából is csak nagyon kis lehetőséget nyújt. Itteni előfordulásuk főként véletlen vagy alkalmi.

1. *Pica p. pica* L. — Szarka.

Augusztus 15-én a Kopács alatti ártér sűrű, bokrosan növényes fűzfáin figyeltem meg egyet, kb. 200 m-re befelé az ártér szélétől.

2. *Sturnus v. vulgaris* L. — Seregély.

Augusztus 13-án Kopács és Bellye között, nem messze a védgáttól sűrű, odvas fákban bővelkedő füzesben negyvenötven darabot figyeltem meg.

3. *Oriolus o. oriolus* L. — Aranymálinkó.

Július 3-án egyet figyeltem meg a bellyei védgát közelében levő ártéri füzesben. Ugyanitt augusztus 16-án is láttam egyet.

4. *Fringilla c. coelebs* L. — Erdei pinty.

Július 3-án a már fentebb leírt ártéri erdőben láttam négy példányt.

5. *Passer m. montanus* L. — Mezei veréb.

Augusztus 15-én a kopácsi ártéri füzesben láttam két darabot. Ugyanitt augusztus 17-én ötöt figyeltem meg.

6. *Emberiza c. citrinella* L. — Citromsármány.

Augusztus 15-én egy példányt láttam a kopácsi ártéri füzesben.

7. *Parus m. maior* L. — Széncinege.

Július 3-án a kopácsi füzesben egyet, augusztus 16-án Bellye és Jenőfalva közötti fiatal nyárfásban kettőt figyeltem meg.

8. *Lanius c. collurio* L. — Tövisszúró gébics.

Augusztus 13-án és 15-én a kopácsi füzesben egy-egy példányt láttam.

9. *Muscicapa s. striata* Pall. — Szürke légykapó.

Augusztus 13-án kettőt, 17-én négyet láttam a kopácsi füzesben.

10. *Phylloscopus s. sibilatrix* Bechst. — Sisegő füzike.

Augusztus 17-én a kopácsi füzesben láttam kettőt.

11. *Cuculus c. canorus* L. — Kakuk.

Július 3-án Bellye és Jenőfalva közötti fiatal nyárfásban egyet, július 5-én a kopácsi füzesben egyet, s még ezen a napon Kisbajárban, hatalmas nyárfaerdőben szintén egyet figyeltem meg.

12. *Streptopelia t. turtur* L. — Gerle.

Július 3-án Bellye közelében, öreg füzesben egyet, 5-én ugyanitt hármat láttam. Augusztus 8-án Kopács és Bellye között, az árterület különböző pontjain figyeltem meg. Öt ízben láttam magános példányt és egyszer egy, kb. negyven darabot számláló csapatot. A magánosak néha több száz méterre is eltávolodtak a védtöltéstől, a nagy csapat azonban csak negyvenötven méterre lehetett a parttól. Augusztus 13-án a kopácsi öreg füzesben négyet, ugyanitt 15-én kettőt láttam. Augusztus 16-án a bellyei öreg füzesben láttam kettőt.

III. EURYTOP FAJOK

Az itt felsorolt fajok nem ragaszkodnak szűkhatárú élőhelyhez és az árterületet különösen az ár visszahúzódása után hozzáférhetővé vált felületek nagy táplálékhiánya miatt keresték fel, részben az ártér közelében levő költőhelyeikről, részben a július végén és augusztus elején megkezdődő általános, költés utáni macármozgalmak (kóborlás, vonulás) következtében.

1. *Corvus c. cornix* L. — Dolmányos varjú.

Július 3-án Kopácsnál, az ártér iszapos szélében 50—60 db időzött; 8-án ugyanitt négyet láttam. Augusztus 8-án a bellyei zátonyszigeten tizenhét darabot, 10-én húszat figyeltem meg. Augusztus 13-án Kopács alatt huszonöt darabot láttam az ártéri iszapon keresgélni. Augusztus 16-án a bellyei zátonyszigeten tizenkettő, 17-én pedig tizenöt darab tartózkodott.

2. *Motacilla f. flava* L. — Sárga billegető.

Augusztus 17-én a bellyei zátonyszigeten volt egy.

3. *Motacilla a. alba* L. — Barázdabillegető.

Július 3-án Kopácsnál, az ártér iszapos szélében láttam egyet. Augusztus 13-án ugyanott kettőt, 15-én pedig hármat figyeltem meg.

4. *Acrocephalus s. scirpaceus* Herm. — Cserregő nádiposzáta.

Július 3-án Bellyénél, közel az ártér széléhez, sás- és gyékénysűrűségekben figyeltem meg egyet.

5. *Hirundo r. rustica* L. — Füsti fecske.

Augusztus 10-én kb. 200 db gyülekezett a távíróvezetéken. 15-én délelőtt Kopács közelében négyet láttam; délután Bellye környékén szintén repkedett néhány.

6. *Alcedo atthis ispida* L. — Jégmadár.

Augusztus 14-én a Hullófok dunai torkolatánál láttam egyet.

7. *Milvus m. milvus* L. — Vörös kánya.

Július 8-án a Duna és a Dráva összefolyásánál, öreg, nyírfával vegyes nyárfaerdőben három darabot láttam.

8. *Milvus m. migrans* Bodd. — Barna kánya.

Július 5-én Kopács és Kisbajár közti kisebb erdőkben és a kisbajári erdőben összesen hetet figyeltem meg.

9. *Ciconia c. ciconia* L. — Fehér gólya.

Július 3-án Kopács mellett hatot láttam az ártér iszapos szélében. 23-án a bellyei zátonyszigeten elszórva tíz darab tartózkodott. Augusztus 8-án ugyanitt hármat, 9-én tízet, 11-én ötöt, 12-én nyolcat láttam. Augusztus 13-án Kopács mellett hatot, 15-én pedig kettőt figyeltem meg; 16-án a zátonyszigeten tizenkettő, 17-én hét példány volt. Ezen a napon Kopácsnál ötöt láttam. Végül augusztus 18-án a bellyei zátonyszigeten nyolcat figyeltem meg.

10. *Platalea l. leucorodia* L. — Kanalas gém.

Augusztus 16-án a bellyei zátonysziget fölött tizenöt darabból álló csapat húzott át északkeleti irányban.

11. *Plegadis f. falcinellus* L. — Batla.

Július 24-én délelőtt három darabot láttam a bellyei zátonyszigeten. Egyet elejtettem és preparáltam a Rét Múzeum számára. 25-én egyet figyeltem meg ugyanitt.

12. *Ardea c. cinerea* L. — Szürke gém.

Július 3-án Bellyénél hármat, 5-én ugyanitt szintén hármat, július 23-án a zátonyszigeten ötöt, augusztus 8-án elszórtan tizenötöt, 10-én hatot, 11-én nyolcat, 12-én négyet, 13-án kettőt figyeltem meg. Ez utóbbi napon Kopácsnál is láttam egyet. Augusztus 14-én a Hullófok mellett végighúzódó nádasból egyenként tizennégyet láttam felkelni. Augusztus 15-én a bellyei zátonyszigeten ötöt láttam, 16-án ugyanitt nyolcat, 17-én egyet és 18-án hármat figyeltem meg.

13. *Ardea p. purpurea* L. — Vörös gém.

Július 3-án Bellyénél kettőt, 5-én ötöt, 8-án négyet, 20-án egyet láttam. Július 21-én Kopácsnál is láttam egyet. Augusztus 8-án a zátonyszigeten kettőt, 9-én négyet, 10-én kettőt, 11-én kettőt figyeltem meg. Ez utóbbi napon este egyesével és kisebb csapatokban legalább harminc repült át a sziget fölött kelet felé. Augusztus 12-én hármat láttam a zátonyszigeten, 13-án pedig négyet. Ezen a napon Kopácsnál is megfigyeltem hármat. Augusztus 14-én a Hullófok menti nádasokból huszonhárom darabot repítettem föl. 15-én Kopácson hármat láttam. 16-án a zátonyszigeten négyet, 17-én Kopácson egyet figyeltem meg.

14. *Egretta a. alba* L. — Nemes kócsag.

Július 24-én és augusztus 10-én a bellyei zátonyszigeten láttam egyet. Augusztus 13-án Kopácsnál figyeltem meg egyet. Ugyanezen a rapon a bellyei zátonyszigeten is láttam egyet. Augusztus 15-én ugyanitt elszórva tíz darabot, 16-án pedig nyolcat számláltam meg. 17-én délután kettőt láttam.

15. *Egretta g. garzetta* L. — Fattyú kócsag.

Július 23-án hármát, 24-én egyet láttam a bellyei zátonyszigeten, élelmet szedegettek a délelőtti órákban. 26-án este ugyanitt kb. 100 darab vonult át kis magasságban északkelet felé. Augusztus 8-án derült, meleg, szélszendes időben 40—45 darabot láttam elszórtan a bellyei zátonyszigeten; 9-én hasonló körülmények között csak néhányat sikerült megfigyelni. 10-én hat-nyolc példány tartózkodott ugyanitt. 11-én napközben csak néhány mutatkozott; volt köztük olyan is, amelyiknek még megvoltak a dísztoilai. Este két csapatban kb. 250 darab szállt át északkelet felé nem nagy magasságban. 12-én tizenöt-húsz darabot láttam. 13-án Kopácsra egy példány mutatkozott; délután pár darab időzött a zátonyszigeten; este tíz csapatban kb. 500 darab repült át a zátonysziget fölött északkelet felé. 15-én szintén csak egyet figyeltem meg Kopácsra; a bellyei zátonyszigeten tizenöt-húsz darab volt; este hat csapatban kb. 150 darab vonult át északkeleti irányban. E hó 8-ától 15-éig egyhuzamban meleg, derült, szélszendes volt az idő; 16-án gyenge szél kerekedett. Napközben tizenöt-húsz darabot, este három nagyobb vonuló csapatot láttam; számuk összesen 100—120 lehetett. 17-én délelőtt egyet, délután tizenöt-húszat láttam a zátonyszigeten. Végül 18-án délelőtt, utolsó megfigyelési napon, tíz-tizenöt darabot láttam. Egyet elejtettem és preparáltam a Rét Múzeum számára. 17-én és 18-án ismét derült, meleg, szélszendes volt az idő.

16. *Ardeola ralloides* Scop. — Üstökös gém.

Július 5-én a hatalmas árterület közepén, a Kisbajár erdő tájékán találok vele először. Tündérrózsá-leveleken hét példányt figyeltem meg. 8-án hármát láttam a nagy ártér Hullófok felé eső részén. Egy hímet elejtettem és a Rét Múzeum részére preparáltam. 23-án a bellyei zátonyszigeten egyet figyeltem meg. Augusztus 8-án elszórtan nyolc példányt láttam ugyanott. 12-én Bellyétől délre, az egyik holt Dráva ágon, tündérrózsák között harminc-harmincöt darab időzött egy csapatban. 13-án délelőtt Kopácsra öt-hat darabot láttam hasonló körülmények között. Délután a bellyei zátonyszigeten szélszórtan húsz-harminc példány tanyázott. 14-én kopács—hullófoki (Dunapart) halászház—kopácsi tó útvonalon elszórtan kb. harminc-negyven példány mutatkozott. 15-én délelőtt Kopácsra kettőt láttam; délután a bellyei zátonyszigeten szintén csak kettőt tartózkodott. 16-án húsz-húszöt darabot láttam a zátonyszigeten. 18-án elszórtan hat-nyolc példány volt itt.

17. *Nycticorax n. nycticorax* L. — Bakesó.

Július 5-én az ártérben, Kisbajár szélében egy csapatban nyolc-tíz példányt figyeltem meg. Egyet elejtettem és preparáltam a Rét Múzeum

számára. 19-én az ártér bellyei partján egyet láttam. 21-én a kopácsi parton figyeltem meg egy példányt. Augusztus 11-én Bellye fölött szállt át egy. 17-én délután Bellye közelében huszonöt-harminc darabból álló csapat repült át.

18. *Anser anser* L. — Nyári lúd.

Július 23-án a bellyei zátonyszigeten négy példányt láttam. 24-én minden bizonyjal ugyanezt a négyet láttam. 26-án délután még mindig itt voltak.

19. *Anas querquedula* L. — Böjti réce.

Július 24-én a bellyei zátonyszigeten nyolc-tíz darabot láttam. Augusztus 8-án kb. 150 db volt itt. 9-én nyolevan-száz darabot láttam ugyanitt. 10-én negyven-ötven volt csak; 11-én ismét sok volt (100—150). 15-én délután néhány kisebb csapat; számuk összesen hetven-nyolevan darab. 17-én délután legalább 200 db; 18-án délelőtt negyven-ötven darab tartózkodott a bellyei zátonyszigeten.

20. *Nyroca n. nyroca* L. — Cigányréce.

Július 3-án négy darabot, 5-én öt példányt figyeltem meg Kopács vidékén. 23-án hármat láttam a bellyei zátonyszigeten. Augusztus 15-én délután kb. harminc-negyven darabot figyeltem meg itt kisebb csapatokban. Kb. ugyanennyit láttam 17-én délután és 18-án délelőtt is.

21. *Phalacrocorax carbo sinensis* Shaw & Nodd. — Nagy kárókatona.

Július 8-án a nagy ártér közepe táján, a Hullófok körül nyolevan-száz darabot figyeltem meg kopasz fűzfákon. A Dráva torkolata vidékén kb. ugyanennyit láttam néhány órával később; lehet, hogy ugyanazok voltak. 24-én délelőtt Bellye körül egy példányt figyeltem meg. Augusztus 8-án hármat láttam a bellyei zátonyszigeten. 14-én harminc-negyven darab üldögélt a Kopácsi tó partján álló kopasz fűzfákon.

22. *Charadrius a. alexandrinus* L. — Széki lile.

Augusztus 8-án a bellyei zátonyszigeten öt példányt láttam. Ugyanitt 9-én csak kettő volt. 10-én egy db mutatkozott. 15-én délután szintén egyet láttam. 16-án négy fordult elő. 17-én délután ismét négyet láttam. Végül 18-án délelőtt egy példány mutatkozott.

23. *Charadrius a. apricarius* L. — Pettyes lile.

Augusztus 17-én délután a bellyei zátonyszigeten három példányt figyeltem meg; egy csapatban voltak.

24. *Squatarola squatarola* L. — Ujjas lile.

Augusztus 18-án délelőtt egy példányt figyeltem meg bíbicek társaságában. Fekete hasú, még nászruhás példány volt. Elejtettem.

25. *Vanellus vanellus* L. — Bíbic.

Július 23-án harminc-harmincöt darabot láttam a bellyei zátonyszigeten. 24-én ismét láttam őket. Egyet elejtettem. Augusztus 8-án elszórtan

száz-százötven darabot láttam. 9-én, 10-én, 11-én és 12-én számuk nem változott. 15-én délután csak húsz-huszonöt darab volt itt. Ugy arerri láttam 18-án délelőtt is.

26. *Calidris a. alpina* L. — Havasi partfutó.

Augusztus 9-én a bellyei zátonyszigeten egy példányt figyeltem meg. 10-én szintén egyet láttam. 11-én is valószínűleg ugyanezt az egyet láttam.

27. *Philomachus pugnax* L. — Pajzsos cankó.

Július 23-án hatot láttam a bellyei zátonyszigeten. Ugyanezeket 24-én is megfigyeltem itt. Augusztus 8-án tíz darabot láttam egy csapatban. 10-én ugyancsak hat darab mutatkozott. Ugyanennyit láttam 11-én is.

28. *Tringa erythropus* Pall — Füstös cankó.

Augusztus 11-én a bellyei zátonyszigeten egy félig átvedlett példányt láttam. Elejtettem.

29. *Tringa t. totanus* L. — Piroslábú cankó.

Július 23-án ötöt láttam a bellyei zátonyszigeten. 24-én és 26-án is láttam ezeket. Augusztus 8-án kb. húsz példányt figyeltem meg elszórtan ugyanitt. 9-én csak nyolc mutatkozott. 13-án Kopácson hármát láttam. Ugyanezen a napon a bellyei zátonyszigeten kb. negyven darab volt látható. 18-án délelőtt láttam újra, de csak egy példányt.

30. *Tringa stagnatilis* Bechst. — Tavi cankó.

Augusztus 9-én a bellyei zátonyszigeten egy példányt figyeltem meg.

31. *Tringa nebularia* Gunn. — Szürke cankó.

Augusztus 9-én a bellyei zátonyszigeten három példányt láttam. 10-én tíz darab mutatkozott; kettőt lelőttem. 11-én kb. húsz példányt figyeltem meg; sajtárságos, hogy kettesével, hármásával voltak. 12-én huszonötre szaporodtak. 13-án délután tíz-tizenkét darab mutatkozott. 15-én délelőtt Kopácson ötöt láttam; délután a bellyei zátonyszigeten kb. harmincat. 16-án kb. ugyanennyi, 17-én délután már csak tíz-tizenkettő volt látható. 18-án délelőtt tizenöt-húsz példányt figyeltem meg.

32. *Tringa ochropus* L. — Erdei cankó.

Augusztus 9-én a bellyei zátonyszigeten egy példányt figyeltem meg. 14-én a Hullófok dunai torkolatánál láttam egyet.

33. *Tringa glareola* L. — Réti cankó.

Július 23-án a bellyei zátonyszigeten tizenöt-húsz darabot figyeltem meg elszórvva. 24-én hasonlóan. Augusztus 8-án tizenöt-húsz darab volt itt. 9-én tíz-tizenkettő; 10-én ugyanennyi; 11-én kb. harminc elszórvva; 12-én kb. tíz-tizenkettő; 13-án délután szintén; 15-én délután csak öt; 16-án csak négy; 17-én délután nyolc-tíz és 18-án délelőtt hét-nyolc darabot láttam.

34. *Tringa hypoleucos* L. — Billegető cankó.

Július 17-én és 20-án egy-egy példányát figyeltem meg Bellye mellett. 23-án tíz-tizenöt darab mutatkozott ; 24-én a bellyei zátonyszigeten ugyanennyit láttam ; itt 26-án párosával és nyolc-tízes csapatokban legalább ötvenet figyeltem meg. Augusztus 8-án kb. tíz darab ; 9-én ugyanennyi ; 10-én szintén ennyi ; 11-én kb. harmincöt darabot láttam : kb. húsz darab magánosat és egy kb. tizenöt darabból álló csapatot ; 12-én csak hat példányt láttam. 13-án délelőtt Kopácson, az árvíz szélén kettőt láttam ; délután a zátonyszigeten is csak öt volt. 14-én a Hullófok dunai torkolatánál egy pár szaladgált. 15-én délelőtt Kopácson négy, délután a zátonyszigeten tíz darab volt. 16-án ugyanitt szintén tíz példány mutatkozott. 17-én délelőtt Kopácson egy párt, délután a zátonyszigeten nyolc darabot láttam. Végül 18-án délelőtt ugyanennyi volt a bellyei zátonyszigeten.

35. *Limosa l. limosa* L. — Nagy goda.

Július 23-án négy példány mutatkozott a bellyei zátonyszigeten. 26-án legalább ezer darabot számláló csapat időzött itt. Augusztus 8-án hatvanhetven darabot láttam, 9-én csak négy volt itt.

36. *Capella g. gallinago* L. — Közép sárszalonka.

Augusztus 17-én délután több tizenöt-húsz darabból álló csapatát és sok magános példányt figyeltem meg a bellyei zátonyszigeten. Előbb nem láttam. 18-án délelőtt kb. negyven darabot számláló csapatát láttam ugyanitt.

37. *Chlidonias hybrida* Pall. — Fattyú szerkő.

Július 8-án a Dráva torkolata körül egy párt láttam. 23-án a bellyei zátonyszigeten egy példányt figyeltem meg. 24-én valószínűleg ugyanezt az egyet láttam. Augusztus 14-én a Kopácsi tavon és a Keresztes rét fölött láttam egy-egy párt. 15-én délután a bellyei zátonysziget körül mutatkozott egy pár. 16-án ugyanitt egyet láttam. 18-án délelőtt ismét egy párt láttam itt.

38. *Sterna h. hirundo* L. — Küszvágó csér.

Július 3-án a nagy ártér fölött, Kopács tájékán egy párt figyeltem meg. 5-én Kopács és Kisbajár között kilenc példány mutatkozott. 8-án a Hullófok környékén és a Duna fölött láttam egy-egy párt. 21-én Kopácsnál volt egy példány. 23-án a bellyei zátonyszigeten négy darabot láttam. 24-én ugyanitt csak egy pár volt. Augusztus 8-án a bellyei zátonysziget körül öt mutatkozott. 9-én csak négy ; 10-én szintén négy ; 11-én egy pár ; 12-én három darab ; 13-án délelőtt Kopácsnál egy, délután Bellyénél szintén egy ; 14-én a Kopácsi tavon és a Keresztes réten néhány darab ; 15-én délelőtt Kopácsnál egy, délután Bellyénél három ; 17-én délelőtt Kopácsnál három, délután Bellyénél négy ; 18-án délelőtt hármat láttam a bellyei zátonysziget körül.

39. *Sterna a. albifrons* Pall. — Kis csér.

Augusztus 12-én a bellyei zátonyszigeten négy példányt láttam.

40. *Larus argentatus cachinnans* Pall. — Ezüstös sirály.

Augusztus 14-én a Kopácsi tavon huszonöt példányt figyeltem meg. Egy részük a vízen, a többi egy elsüllyedt uszályon üldögélt.

41. *Larus r. ridibundus* L. — Dankasirály.

Július 5-én Kopács és Kisbajár közötti ártéren öt magános példányt láttam. 8-án a Dráva torkolatánál egy mutatkozott. 23-án a bellyei zátonyszigeten kb. 200 darabot figyeltem meg; ezek 24-én is itt időztek. Számuk 26-án ötszázra emelkedett. Augusztus 8-án két kb. százás csapat, 9-én csak harminc-negyven; 10-én kb. százötven; 11-én kb. kétszáz; 12-én kb. száz; 13-án délután csak tizenöt; 14-én a nagy árterületen mindössze ötöt láttam; 15-én délután a zátonyszigeten kb. százötven; 16-án ugyanennyi; 17-én kb. száz és 18-án délelőtt kb. negyven darabot számláltam meg.

42. *Gallinula c. chloropus*. L. — Vízityúk.

Augusztus 17-én délelőtt Kopács környékén az ártér szélében egy párt figyeltem meg.

Ornithological observations on the flood-area of Belye

By Dr. Lajos Horiáth

Observations were made in southern Transdanubia, in the flood-area where the River Dráva flows into the Danube. This territory is usually flooded most time of the year; its larger part is covered with forests of willows and poplars.

Observations were carried out from July the 3rd till August the 18th 1944. I have already published the species stated in an ecologically-grouped list. I have also given data containing phenological, nidobiological and oological observations on altogether 63 species. From these 63 species 42 are eurytopous, 12 heterotopous and only 9 stenotopous. The poverty in species on the flooded area is especially remarkable compared to the many species present after the flood having gone; it is true though, that the falling of the flood coincided with the birds' autumn movements.